

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

1. สรุปผลการวิจัย

การศึกษาวิจัย เรื่องพฤติกรรมการใช้บริโภคเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านตำบลนาเสียว อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ เป็นการศึกษาเพื่อทราบพฤติกรรม และปัจจัยต่าง ๆ ที่มีผลต่อการบริโภคเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ เช่น ความรู้ ทักษะ และการปฏิบัติตน เพศ อายุ สถานภาพ การศึกษา อาชีพ รายได้ สถานภาพรายได้ สถานภาพในชุมชน ระยะเวลาการเป็นอาสาสมัครสาธารณสุข การมีโรคประจำตัว สาเหตุการดื่ม โอกาสในการดื่ม ปริมาณในการดื่ม ระยะเวลาในการดื่ม ค่าใช้จ่ายในการดื่ม อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในตำบลนาเสียว ให้เป็นตัวอย่างที่ดีและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ตัวอย่างในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ เป็นอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในตำบลนาเสียว จำนวน 116 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่สร้างขึ้นจากแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งได้ผ่านการตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้เชี่ยวชาญและอาจารย์ที่ปรึกษา ตรวจสอบความเที่ยงตรงในเนื้อหา (Content Validity) โดยแบบสอบถามซึ่งประกอบด้วย 4 ส่วน คือส่วนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำ ส่วนที่ 2 ความรู้เกี่ยวกับเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ ของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ส่วนที่ 3 ทักษะเกี่ยวกับการบริโภคเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ส่วนที่ 4 การปฏิบัติตนต่อการบริโภคเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ซึ่งได้ดำเนินการเก็บข้อมูลในช่วงเดือน มิถุนายน 2550 แล้วนำมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้คอมพิวเตอร์ โปรแกรม STATA 7 สถิติที่ใช้ได้แก่ จำนวน (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) และทดสอบความสัมพันธ์ของปัจจัยต่าง ๆ ด้วยสถิติ Chi – square (χ^2 - test) และ Fisher exact Test พร้อมได้เสนอค่า OR และช่วงเชื่อมั่นที่ 95% ซึ่งมีผลการศึกษาดังต่อไปนี้

1.1 ลักษณะข้อมูลทั่วไป

อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงร้อยละ 73.3 มีอายุเฉลี่ย 42.6 ปี ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 7 ปี สถานภาพสมรส ร้อยละ 90.5 ส่วนใหญ่จบการศึกษาในระดับประถมศึกษา ร้อยละ 67.2 คน อาชีพส่วนใหญ่คือเกษตรกร ร้อยละ 62.1 รายได้โดยเฉลี่ย

อยู่ระหว่าง 3,000–6,000 บาท ร้อยละ 40.5 สถานภาพพรายได้ส่วนใหญ่พอใช้ ร้อยละ 70.7 สถานภาพในชุมชน ส่วนใหญ่เป็นกรรมการหมู่บ้านหรือกลุ่มต่าง ๆ ในหมู่บ้าน ร้อยละ 66.4 ระยะ เวลาการดำรงตำแหน่งอาสาสมัครสาธารณสุข ส่วนใหญ่น้อยกว่า 5 ปี ร้อยละ 46.6

1.2 ลักษณะการบริโภคเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์

อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านส่วนใหญ่จะดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ ร้อยละ 73.3 เครื่องดื่มที่นิยมดื่มคือ เบียร์ ร้อยละ 50.9 สาเหตุของการดื่มส่วนใหญ่เพื่อเข้าสังคม ร้อยละ 52.6 โอกาสในการดื่มคืองานเลี้ยงและงานสังสรรค์ ร้อยละ 53.4 ความถี่ในการดื่มต่อสัปดาห์ คืออยู่ระหว่าง 1–2 วัน ร้อยละ 49.4 ระยะเวลาในการดื่มแต่ละครั้งส่วนใหญ่จะใช้เวลาในการดื่ม ครั้ง - 1 ชั่วโมง ร้อยละ 42.4 ค่าใช้จ่ายในการดื่มแต่ละครั้งส่วนใหญ่จะน้อยกว่า 100 บาท ร้อยละ 90.5

1.3 ผลกระทบจากการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์

อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ส่วนใหญ่ไม่เคยประสบอุบัติเหตุ ร้อยละ 85.3 และประสบอุบัติเหตุจากการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ ร้อยละ 37.5 ของจำนวนผู้ที่ประสบอุบัติเหตุ แยกเป็นอุบัติเหตุจากการจราจร ร้อยละ 81.25 และอุบัติเหตุจากการประกอบอาชีพ ร้อยละ 18.75

1.4 ข้อมูลระดับความรู้ ทักษะ และ การปฏิบัติของอาสาสมัครสาธารณสุขกับการบริโภคเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์

พบว่า ระดับความรู้ของอาสาสมัครสาธารณสุขกับการบริโภคเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ ส่วนใหญ่จะอยู่ในระดับปานกลาง ร้อยละ 54.3 ทักษะ อยู่ในระดับสูง ร้อยละ 83.6 และการปฏิบัติตนอยู่ในระดับสูง 86.2

1.5 ความสัมพันธ์ของปัจจัยต่างๆ กับการปฏิบัติตนต่อการบริโภคเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน

พบว่า ความรู้กับทัศนคติ ความรู้กับการปฏิบัติ และทัศนคติกับการปฏิบัติไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สอดคล้องกับการศึกษาของ เสาวนีย์ ทวีวานิชย์ (2548) ที่พบว่าความรู้เรื่องการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์มีความสัมพันธ์เชิงลบกับพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ แต่จากการศึกษาพบว่าเพศมีความสัมพันธ์ต่อการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} = 0.016$) คือ เพศชาย มีการดื่มเครื่องดื่มที่มี

แอลกอฮอล์มากกว่าเพสหญิง 4.5 เท่า (95 % CI = 1.283 – 16.386) ส่วนตัวแปรอื่นๆ ไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

2. ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษานี้ทำให้ทราบพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ว่าปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ คือ

2.1 การเข้าสังคม เพราะตามวิถีการดำเนินชีวิตของชาวบ้าน วัฒนธรรมประเพณี ความอยู่ใกล้ชิดกันระหว่างญาติพี่น้องทำให้มีการพบปะกันเป็นประจำ และต้องมีการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ ดังนั้นจึงควรมีการปรับเปลี่ยนค่านิยมในการดำเนินชีวิต การร่วมประเพณีต่างๆ ให้มีกฎข้อบังคับที่เคร่งครัดการจำหน่าย และดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ในชุมชน

2.2 อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านที่ดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ มีมากกว่าที่ไม่ดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ในระดับความรู้สูง ทำให้ทราบว่าคนที่อาสาสมัครสาธารณสุขมีความรู้เกี่ยวกับเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ไม่มีผลต่อการดื่มหรือไม่ดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์แต่อย่างใด ดังนั้น จึงควรหาวิธีการโน้มน้าวในด้านอื่นๆ เช่น ด้านเศรษฐกิจ ความสัมพันธ์ในครอบครัว การเจ็บป่วย การเกิดอุบัติเหตุ เป็นต้น เพื่อให้อาสาสมัครสาธารณสุขตระหนักในฐานะแกนนำด้านสุขภาพในชุมชน

2.3 การศึกษานี้ทำให้ทราบว่าส่วนใหญ่อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน มีการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ โดยเฉพาะในเพศชายซึ่งมีความเสี่ยงสูงกว่าเพศหญิง ดังนั้น จึงควรรณรงค์ให้อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ลด ละ เลิก ดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ เพื่อเป็นตัวอย่างที่ดีแก่ชุมชน ต่อไป

3. แนวทางการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป

3.1 การศึกษานี้เป็นการศึกษาเฉพาะกลุ่มอาสาสมัครสาธารณสุข ตำบลนาเลี้ยว อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ ควรมีการศึกษาให้ครอบคลุมทั้งอำเภอหรือจังหวัด การวิจัยครั้งต่อไปควรศึกษาประชาชนกลุ่มต่างๆ อาทิ ผู้นำชุมชน เยาวชน นักเรียน เป็นต้น

3.2 ควรศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ เพื่อจะได้ปัจจัยที่สำคัญ ลึกซึ้ง พร้อมทั้งดำเนินการหารูปแบบในการป้องกันและแก้ไขปัญหามาจากการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ให้มีความชัดเจน และง่ายยิ่งขึ้น

3.3 ควรศึกษาถึงผลกระทบจากการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ให้ครอบคลุมมากยิ่งขึ้น อาทิ ด้านโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์และเอดส์ เป็นต้น